

We Lwowie, dnia 12. lipca 1904.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu wstawionego w Rubr. III. poz. 39 a. preliminarza budżetu kraj. na r. 1905 w kwocie 10.000 K na zapomogi dla pacjentów udających się do Sanatoryów dla chorych gruźlicznych oraz w przedmiocie petycji Towarzystwa Domu zdrowia w Zakopanem o subwencyę.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dn. 2. listopada 1903 l. s. 3416 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu „do zbadania celem ewentualnego możliwego uwzględnienia w budżecie na rok 1905“ petycyę Towarzystwa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej Pomoc Bratnia w Zakopanem o udzielenie subwencyi w kwocie 6.000 koron na pokrycie niedoboru w wydatkach Towarzystwa za okres ubiegły.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy odniósł się pismem z dnia 4. grudnia 1903 do l. 113 434 do Przewodniczącego Komisji klimatycznej w Zakopanem o udzielenie wyjaśnień co do podstaw finansowych i innych warunków bytu i rozwoju Towarzystwa — zaś do krajowej Rady zdrowia o opinię co do sanitarnej wartości stosowanej metody leczenia.

Wedle nadesłanego nam do l. W. 33.127/904 sprawozdania Przewodniczącego Komisji klimatycznej Towarzystwo Domu Zdrowia w Zakopanem, założone przed trzema laty, rozpoczęło swą działalność z nader skromnymi funduszami, a jak roczne sprawozdania wykazują, jest ona pod każdym względem dodatnia i rokuje dobre nadzieje na przyszłość.

Trudności finansowe Towarzystwa powstały głównie z powodu zupełnie bezpłatnego przyjmowania początkowo pacjentów, dających jedynie rewersa, iż poniesione wydatki na ich leczenie w przyszłości zwrócą. W ten sposób wzrosły pretensye Towarzystwa z tego tytułu do poważnej kwoty 19.000 koron, długi zaś tegoż wobec dostawców artykułów żywności i t. p. dosięgły kwoty 6.000 K. Jak to jednak sprawozdanie powyższe konstatuje — postanowiło Towarzystwo od lipca 1903 roku nie przyjmować już bezpłatnych pacjentów, skutkiem czego zmniejsza się pozycya dłużników i wobec poczynionych usiłowań o pozyskanie subwencyi i zasiłków ze strony instytucyi publicznych z biegiem czasu umorzzone zostaną również wierzytelności dostawców Towarzystwa.

Na pomyślny zwrot w kierunku uregulowania podstaw finansowych Towarzystwa wpływają też zasiłki przyznawane temuż z funduszu krajowego a to począwszy od roku 1903 za leczenie pacjentów chorych na gruźlicę, a polecanych do przyjęcia przez Wydział krajowy, o których to zasiłkach w dalszym ustępie zdajemy sprawę.

Również i udzielona nam do l. W. kr. 39.564/904 opinia kraj. Rady zdrowia wyraża się przychylnie o działalności Towarzystwa, konstatując, iż metoda leczenia gruźlicy płucnej stosowana w Domu zdrowia odpowiada stanowisku, jakie w tym kierunku wskazuje najnowsza nauka i doświadczenie.

W opinii tej zaznacza nadto kraj. Rada zdrowia, iż wyniki leczenia byłyby niewątpliwie jeszcze o wiele lepsze, gdyby zakład Towarzystwa mieścił się w domu własnym, wybudowanym w miejscu na Sanatorium odpowiednim, i wobec tego przemawia za udzieleniem subwencji, umożliwiającej przystąpienie do budowy.

W poczuciu tej potrzeby Towarzystwo, które posiada już zapis na ten cel w kwocie 12.000 koron, tudzież deklaracją gminy Zakopane co do udzielenia z funduszków gminy zasiłku na zakupno potrzebnego gruntu pod budowę, czyni starania w kierunku gromadzenia dalszych funduszków.

Z uwagi na okoliczność, iż Towarzystwo Domu zdrowia w petycji swej nie wspomina o zamiarach budowy własnego Sanatorium, ani też nie przedłożyło bliższych wyjaśnień i kosztorysów w tym względzie, a domaga się tylko subwencji na pokrycie niedoboru, Wydział krajowy uznając działalność Towarzystwa i jego cele, którym użycza już poniekąd poparcia materyalnego — sądzi jednak, iż uregulowanie długów wobec dostawców za czas przeszły, które — jak to wyżej stwierdzono — już się zmniejszyły, nastąpić winno staraniem Towarzystwa, a to przez energiczniejsze realizowania wierzytelności u swoich pacjentów, którzy chwilowo korzystali z bezpłatnego leczenia, nadto przy pomocy dochodów ze składek, koncertów i t. p. Udzielenie zaś subwencji z funduszków krajowych byłoby uzasadnionem i mogłoby ewentualnie nastąpić tylko w razie rozpoczęcia budowy własnego Zakładu i na jej cele, a to po przedłożeniu i zbadaniu odnośnych kosztorysów, oraz wykazaniu funduszków, jakie Towarzystwo już posiada a nadto spodziewa się uzyskać

Jak to już wyżej nadmieniliśmy, Wydział krajowy pragnąc przyjść z pomocą Towarzystwu Domu zdrowia w Zakopanem, przyznaje temuż z funduszu krajowego zasiłki na kosztą leczenia chorych na gruźlicę, którzy udają się o zapomogi na ten cel do Wydziału krajowego.

Przechodząc do wyjaśnienia tej sprawy, względnie uzasadnienia żądania kredytu wstawionego na powyższe zapomogi w Rubr. III. poz. 39 a preliminarza budżetu krajowego na rok 1905 mamy zaszczyt przytoczyć, co następuje:

Na skutek prośby Stowarzyszenia Sanatorium Alland pod Wiedniem, utworzonego dla chorych dotkniętych gruźlicą, Wydział krajowy uchwalała z dnia 27-go września 1898 do l. 57.622 postanowił opłacać z funduszków krajowych za leczenie ubogich chorych przynależnych do Galicji, a leczonych w Sanatorium Alland takse po (1 złr.) = 2 korony dziennie z zastrzeżeniem, że liczba tych chorych nie przekroczy cyfry dziesięciu. Uchwała ta, obowiązująca początkowo na rok jeden, przedłużoną została następnie nadal, i po dziś dzień pokrywane bywają odnośne kosztą z Rubr. III. budżetu funduszu krajowego.

Celem zapobieżenia możliwym nadużyciom, oraz zapewnienia sobie pewnego wpływu na przyjmowanie pacjentów do Sanatorium w Alland, za których leczenie kosztą z funduszu krajowego mają być pokryte, oraz dla uzyskania odnośnej ewidencji, postawiliśmy nadto dalsze warunki, iż o zezwolenie na przyjęcie do tego Sanatorium każdy ze starających się pacjentów wnieść winien prośbę do Wydziału krajowego, dalej, iż pozwolenia takiego udzielać będzie Wydział krajowy w zasadzie na okres trzechmiesięczny, który tylko wyjątkowo przedłużonym być może w miarę stwierdzenia przez lekarza zakładu koniecznej potrzeby dłuższego leczenia, wreszcie, iż dobrodziejstwo opłaty z funduszu krajowego kosztów leczenia w Sanatorium (które nie jest szpitalem publicznym), przyznawanem będzie z reguły tylko ubogiej uczącej się młodzieży szkolnej i zakładów naukowych.

Gdy następnie w roku 1903 Towarzystwo Domu zdrowia „Bratnia pomoc“ w Zakopanem zwróciło się do Wydziału krajowego z prośbą o użyczenie mu poparcia materyalnego przez przyznanie opłaty z funduszu krajowego za pacjentów zgłaszających się tamże do leczenia, a to pod tymi samymi warunkami, jak to ma miejsce w Sanatorium Alland, Wydział krajowy po przeprowadzeniu odnośnych rokowań z wymienionem Towarzystwem przychylił się do tej prośby i począwszy od drugiego półroczia 1903 po dzień dzisiejszy wypłacił Towarzystwu zapomogi, licząc po 2 korony dziennie za dwudziestu kilku pacjentów leczonych na gruźlicę.

Z uwagi na coraz liczniej napływające prośby o zasiłki na kosztą leczenia tak w Sanatorium Alland, tudzież w Domu zdrowia w Zakopanem — i uznawanej powszechnie potrzeby przyścia z pomocą chorym dotkniętym gruźlicą — a to przez pokrywanie odnośnych kosztów z funduszków krajowych (które właściwie nie należą do kategorii wydatków ponoszonych z Rubr. III. funduszu krajowego, z tytułu kosztów leczenia ubogich w szpitalach powszechnych), Wydział krajowy postanowił

przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek o uchwalenie osobnej dotacyi (jako poz. 39 a. Rubr. III) w kwocie 10.000 koron na zapomogi dla pacyentów, udających się do Sanatoryów dla chorych dotkniętych gruźlicą, które wypłacane będą tym zakładom z funduszu krajowego pod warunkami wyżej przytoczonymi.

Przedstawiając wniosek powyższy, jako zmierzający do tymczasowego zaradzenia odczuwanej potrzebie niesienia pomocy chorym, szukającym opieki w istniejących już, ewentualnie i powstać mogących Sanatoryach dla chorób gruźlicznych, Wydział krajowy, mając na uwadze położenie finansowe kraju i stojące na porządku bardzo doniosłe wymogi ofiar pieniężnych ze skarbu krajowego w dziale sanitarnym a to na nowe budowy i inwestycye — wstrzymać się musi na razie z podjęciem badań w kierunku poruszanej w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1902 do l. s. 1217, tudzież w przekazanym nam, jako komisyi, wniosku p. Maryewskiego i tow. z dnia 8. października 1903 l. s. 2917/903 kwestyi budowy Sanatoryów krajowych, której rozwiązanie zdaniem naszym i z powodów wyżej przywiedzionych, późniejszej przyszłości pozostawićby należało.

Wydział krajowy uprasza tedy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie niniejsze.

II. Sejm zatwierdza wstawiony w Rubr. III. poz. 39 a. preliminarza budżetu krajowego na rok 1905 kredyt w sumie 10.000 K (dziesięć tysięcy koron) jako dotację na zapomogi dla chorych dotkniętych gruźlicą, udających się na leczenie do Sanatoryów w Alland i Domu zdrowia w Zakopanem.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

